

HANDBOK FÖR POLITIKER

Implementering av WHO:s globala strategi
för sjuksköterskor i Europa 2021–2025

BUILDNING BETTER TOGETHER

"Nurses have always carried out crucial work caring for the vulnerable in our communities. Today, the dedication, commitment and value demonstrated by nurses during the pandemic, often at great personal expenses, has made it unequivocally clear that they are integral to well-functioning health care systems. Nurses are the backbone of our health workforce, and essential to achieving our shared objective- advancing the health and well-being of the women, men, children living in our region."

Hans Kluge
WHO Regional Director for Europe

Produktionsfakta

Utgivare Svensk sjuksköterskeförening

Grafisk form Losita Design AB, www.lositadesign.se

Tryck Åtta45, 2022

ISBN: 978-91-85060-67-2

INLEDNING

Sjuksköterskor möter människor i alla typer av miljöer i samhället, från födsel till död. Barnmorskor och sjuksköterskor står för cirka 90 procent av alla kontakter mellan patienten och hälso- och sjukvården. Sjuksköterskor utför säker och effektiv hälso- och sjukvård och god omvårdnad av högsta kvalitet.

Enligt världshälsoorganisationen, WHO, kan världen aldrig uppnå WHO:s globala mål; jämlik hälsa och välmående för alla, utan sjuksköterskor.

Legitimerade sjuksköterskor, specialist-sjuksköterskor och avancerade specialist-sjuksköterskor har en nyckelroll i det multiprofessionella teamets hälsofrämjande och förebyggande arbete samt i hanteringen av icke smittsamma sjukdomar. Sjuksköterskans akademiska och kliniska kunskap möjliggör beslut som skapar förutsättningar att utöva god omvårdnad och säker vård.

Svensk hälso-och sjukvård saknar ofta en beslutslinje för omvårdnad med befogenheter och mandat på alla nivåer. För att kunna implementera WHO:s prioriterade områden krävs en omfattande förändringsprocess där sjuksköterskor behöver vara med och leda dialogen med beslutsfattare. Det behövs en sjuksköterska med hög omvårdnadskompetens i högsta ledningen som deltar i alla beslut som påverkar organisationens visioner, mål och prioriteringar.

Världshälsoorganisationen, WHO, på både global och europeisk nivå, ger kraftfulla rekommendationer till världens regeringar, politiker, myndigheter samt arbetsgivare och uppmanar till åtgärder som ger Sveriges sjuksköterskor utökade och tydliga mandat.

Oili Dahl

Ordförande, Svensk sjuksköterskeförening

LEDARSKAP

STRATEGISK INRIKTNING

För att kontinuerligt kunna utveckla nästa generations ledare för omvårdnad, måste sjuksköterskor ges inflytande. Antalet sjuksköterskor på samtliga beslutsnivåer i hälso- och sjukvården samt på akademiska befattningar behöver öka.

Increase the proportion and authority of nurses in senior health and academic positions and continually develop the next generation of nursing leaders.

WHO:s prioriterade områden 2021–2025 för sjuksköterskor

Developing the potential of leadership-skills formation in fields like economics, advocacy and political engagement.

Utveckla sjuksköterskors potential och ledarskapsförmåga genom utbildning inom områden som ekonomi, opinionsbildning och politiskt engagemang.

Svensk sjuksköterskeförening anser i linje med WHO

För att uppnå goda resultat för omvårdnadskvalitet på nationell nivå behövs ett tydligt och professionellt ledarskap inom omvårdnad.

Sjukhus, primärvård och primärkommunal vårds högsta ledning behöver en Chief Nurse Officer, CNO som deltar i beslut som påverkar organisationens mål, visioner och prioriteringar.

Framtidens ledare av omvårdnad behöver förstå olika former av styrning och ledningsmodeller samt det politiska inflytandet. Nationell ledarskapsutbildning i omvårdnad behövs för att forma, stödja och driva hälso- och sjukvårdspolitik.

Idag saknas strukturer för att tillvarata disputerade sjuksköterskors kunskap och kompetens.

Politiska åtgärder:

- Placera Sveriges Chief Nurse Officer, CNO, vid Socialdepartementet. Uppdraget ska vara autonomt och omfatta omvårdnad på både internationell och nationell nivå.
- Inför en ny ledningsstruktur med CNO befattningar i högsta ledning för primärvård/nära vård, primärkommunal vård och sjukhusvård.
- Tilldela Svensk sjuksköterskeförening statligt bidrag för att utarbeta och driva ett nationellt ledarskapsprogram för chefer att leda omvårdnad i svensk kontext utifrån International Council of Nurses, ICN, ledarskapsprogram.
- Inrätta förenade anställningar för hälso- och sjukvårdens utveckling och sjuksköterskeutbildningarnas överlevnad.

TJÄNSTELEVERANS

– för en god och säker omvårdnad

STRATEGISK INRIKTNING

Sjuksköterskor ska kunna arbeta i en god, säker och stödjande arbetsmiljö. Alla sjuksköterskor ska ges möjlighet att arbeta utifrån utbildningsnivå, kompetens och erfarenhet.

Nurses work to the full extent of their education and training in safe and supportive service delivery environment.

WHO:s prioriterade områden 2021–2025 för sjuksköterskor

Continuing the work of implementing and developing nursing clinical guidelines.

Utilizing digitalization of health systems to collect systematic data that document the impact of nursing interventions.

Developing legislation and regulation that support the development and implementation of advanced roles in nursing and nursing led-care.

Fortsätta arbetet med att utveckla och implementera evidensbaserade riktlinjer för omvårdnad.

Kravställa att digitala hälso- och journalsystem systematiskt ska kunna lagra och samla omvårdnadsdata och dokumentera effekten av omvårdnadsinsatsen.

Utveckla lagstiftning och reglering för implementering av avancerade specialist-sjuksköterskor i hälso- och sjukvården.

Svensk sjuksköterskeförening anser i linje med WHO

Bristen på omvårdnadsdata leder till att patienter, medborgare och beslutsfattare har små möjligheter att jämföra och värdera omvårdnadens kvalitet. För att kunna fastställa en god och jämlik vård måste alla nationella kvalitetsregister innehålla omvårdnadsvariabler.

Genom ett gemensamt fackspråk, ICNP, kan omvårdnadsproblem, behov, omvårdnadsåtgärder och resultat beskrivas och kommunikationen i vårdens övergångar säkras.

Avancerade funktioner för sjuksköterskor bidrar till en personcentrerad vård med förbättrade hälsoresultat och effektivitet. Utbildningen till avancerad specialistsjuksköterska måste vara nationellt reglerad.

Sveriges kommuner och regioner saknar i stort sett kompetens inom kunskapsfältet omvårdnad. Det innebär att betydelsefulla omvårdnadsåtgärder inte uppmärksammas eller prioriteras i nationella programråd NPO, nationella samverkansgrupper, NSG eller nationella arbetsgrupper, NAG.

Politiska åtgärder:

- För att erhålla statliga medel för nationella kvalitetsregister ska alla nationella kvalitetsregister innehålla omvårdnadsvariabler.
- Kravställ att alla digitala hälso- och journalsystem innehåller International classification of Nursing Practice (ICNP).
- Tillför ekonomiska resurser för pilotutbildning till avancerad specialist-sjuksköterska inom äldre- och primärvård.
- Inför en nationell utbildning till avancerad specialistsjuksköterska med statligt nationellt reglerat fortbildningsprogram och skyddad yrkestitel.
- Uppdra till Sveriges Kommuner och Regioner att alla arbetsgrupper för kunskapsstyrning (NPO, NAG, NSG) ska innefatta sjuksköterskor med expertkunskap i omvårdnad.

UTBILDNING

STRATEGISK INRIKTNING

Alla examinerade sjuksköterskor ska ha erhållit de kunskaper, kompetenser och färdigheter som krävs för att möta behovet av nationellt prioriterade hälsorelaterade insatser. Antalet examinerade sjuksköterskor per år ska stämma överens med, eller gärna överträffa, hälso- och sjukvårdens efterfrågan på legitimerade sjuksköterskor.

Nurses graduates match or surpass health system demand and have the requisite knowledge, competencies and attitudes to meet national health priorities.

WHO:s prioriterade områden 2021–2025 för sjuksköterskor

Improving digitalization and simulation tools in education.

Securing mentoring and quality during clinical placement.

Förbättra digitaliserings- och simuleringsverktyg inom sjuksköterskeutbildningen.

Skapa en kvalitetsgranskad högskolemässig lärandemiljö för verksamhetsförlagd utbildning med handledning/mentorskap.

Svensk sjuksköterskeförening anser i linje med WHO

Yrkeskvalifikationsdirektivet 2005/36/EG, 2013/55/EU omfattar endast yrkesexamen som sjuksköterska. Flertalet sjuksköterskor från länder inom EU/EES och utanför EU/EES saknar kandidatexamen i omvårdnad och ges inte behörighet att söka till specialistutbildning på avancerad nivå.

Simulering är ett säkert sätt att nå lärandemål, samtidigt som patientsäkerheten inte äventyras. Simulering betraktas idag som ett absolut nödvändigt komplement till traditionell verksamhetsförlagd utbildning.

Alla verksamheter som tillhandahåller VFU-platser behöver säkerställa en högskolemässig lärandemiljö.

Handledande sjuksköterskor ska ha lägst kandidat- respektive magister/master-examen i omvårdnad, samt adekvat handledarutbildning för att handleda studenter på grund- och avancerad nivå.

Huvudhandledare/adjungerad klinisk adjunkt, (AKA), ska ha avsatt tid för sitt huvudhandledaruppdrag, specificerat i procent av sin sjuksköterskeanställning, anpassat efter uppdragets storlek.

Utan tillräckligt antal forskare och lärare med forskarkompetens inom omvårdnad kan inte grund-, specialist- och forskarutbildning bedrivas.

Politiska åtgärder:

- Utöka regleringsbrevet till de lärosäten som i dag ansvarar för kompletterande utbildning för sjuksköterskor med utländsk examen från land utanför EU/EES och Schweiz, KUSSK, att ansvara för kompletterande kurser för kandidatexamen.
- Driv att viss del av den verksamhetsförlagda utbildningstiden som stipuleras i sjuksköterskors yrkeskvalifikationsdirektiv kan bedrivas genom simulering.
- Inför nationella VFU-överenskommelser med övergripande kvalitetskrav och nationellt finansieringssystem.
- Kravställ att VFU-avtal mellan lärosäte och mottagande verksamhet specificerar hur många sjuksköterskor som ska genomgå handledarutbildning, kandidatexamen samt magister/masterexamen varje år.
- Öronmärk studentersättningen för att inrätta anställningar för huvudhandledare/AKA.
- Öka det fasta forskningsanslaget till universitet och högskolor och tilldela anslaget i relation till utbildningsuppdraget.

REFERENSER

State of the world's nursing, WHO 2020

Global strategic directions for Nursing and Midwifery 2021–2025, WHO 2021

Building better together, Roadmap to guide implementation of the Global Strategic Directions for Nursing and Midwifery in the WHO European Region, WHO Regional Office for Europe 2021.

Omvårdnad är sjuksköterskans kunskaps- och ansvarsområde. Omvårdnad handlar om att rädda liv, lindra lidande och förebygga ohälsa. Det yttersta ansvaret för omvårdnad innehas av sjuksköterskor, ett av de viktigaste och allra finaste ansvar man kan ha. Målet för omvårdnaden är att personen som vårdas ska uppleva hälsa, vara oberoende och självständig i så stor utsträckning som möjligt.

Svensk sjuksköterskeförening

Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
Tel 08-4202400
www.swenurse.se
info@swenurse.se

God omvårdnad för alla. Trygg, säker och jämlik. Utförd i partnerskap med patienten. Av självständiga, stolta, skickliga och empatiska sjuksköterskor som vill utveckla både sig själva och omvårdnaden. Det är vad Svensk sjuksköterskeförening arbetar för.

LinkedIn

YouTube